محمد یوسف صابر ساپي ۲۰۲۰/۰۹/۱۰

سیده لار

زموږ خونړی تاریخ د دې شاهد د ی، چې استقلال په جګړو ترلاسه کیږي، خو په جګړو نه ساتل کیږي. برخلاف کورنۍ جنګ ـ جګړې او بې اتفاقی باندینیو نوبتي مداخلو ته زمینه برابروي. خپلواکه ژوند تر هر څه د مخه، په سوله کې په خپل اقتصاد ژوند کول دي، په خپل فرهنګ ویاړل دي. سیاسي استقلال پرته له اقتصادي خپلواکۍ، نه ممکنه ده او نه معنی لري. زموږ محبوب وطن دقیقاً همغه وخت د باندني تاخت او تاج لاندې راغلي،کله چې د نړۍ د تمدن او ترقي له کاروانه وروسته پاتې شوی دی. همدا داخلي شخړې هیواد پرمختګ او هوساینې ته نه پرېږدي.

د خپلواکۍ د جګړو ورته پایلو ښخه جوتیږي،چې خپلواکي او پرمختګ یو دبل سره ټینګ تړلي دي. د هیواد سیاسي استقلال د مملکت د اقتصادي خودکفایي څخه پرته ساتل کیدی نه شي او د وطن اقتصادي پرمختیا د سیاسي خپلواکۍ پرته ممکن نه ده او که ظاهراً ممکنه هم وي، د با وقاره انساني ژوند له پاره هیڅ ارزښت نه لري. « څه به کړم ګلشن په تېتو سترګو د اغیار سره».

د وطن اسقلال که په جنګیالیتوب او سربښندني سره، چې زموږ د خلکو ویاړلی خاصه ده، ترلاسه کیږي؛ ترقي او تشدد بیا یو د بل سره مخالف لوري طی کوي. که د شوروي او امریکایي اشغال ختم پرته له جګړو او مقاومت امکان نه درلود، داخلي شخړې او جګړې بیا د هیواد پرمختګ او امنیت په وړاندې اساسي خنډونه دي.

ولې د ستر احمدشاه بابا لمسي ـ شاه شجاع پنجابیانو او انګریزانو ته د تش په نامه پاچاهي په بدل کې له نیمايي افغانستانه او له خپلې ملي آبرو تیر شو؟ د لیونتوب ترسرحده زړور دوست محمد خان څه شي تیتي سترګې انګریزانو ته ودراوه؟ د ناپیلیون په شان د جنګي مهارت لرونکی عبدالرحمان خان ولې د ظالم پرنګي ترحم ته کښیناست؟ ببرکي کارمل ولې د شوروي شلیدلي لمن ونیوله؟ د سرکښه کندهاریانو له کرښې رابیل شوی کرزی څه له، د نامرده امریکایانو لاسونوته تیتیده؟ «نړیوال متفکر» ولې دومره کم عقلي کوي،چې د خپلواکۍ په لار کې خنډونه اچوي؟ عبدالله ولې د الله بنده کې په ځای د امریکایانو بنده ګي ته خوشحاله دی؟ د نورو تیټ سترګیو به ټپوس نه کوو،چې د سړي زړه خوري. ولې خارجي داړه مارانو یواځې زموږ د سترګو په وړاندېوسپیڅلی افغانستان دوه پلا لوټولی وشو؟ په سمه لویه لار خو داړه مار، داړې ته ودریدلی نه شی. ولې د یو ننګیالي ملت ولس اومشران تول لاره ورکوي،د جګړو او بحران څخه د وتلو لار نه شي پیداکولی؟ په سمه لویه لار خو سړی لار نه ورکوي. . .

دا هغه دردناکی پوښتني دي،چې واحد ځواب يې افغان ملت ښخه نشته.

استعمار که په ځای پرېږدو چې خاصیت یې لوټماري ده، څه شي د یو مسلمان ملت مشران اړ باسي، چې باندینیو ته لاس په نامه ولاړ اوسي؟

۱ـ دننۍ جګړې،بې اتفاقي؟

۲ـ که اقتصادي مجبوریتونه؟

۳ـ او که دواړه؟

د باندینیو سره تر جګړې وروسته، کورنۍ شخړې او اقتصادي مجبوریتونه دواړه په ځای پاتې کیږي. دواړه د اوږدو استعماري جګړو محصول دي. د افغانستان روانه جګړه هم له پیله د پوځي ستراتیژستانو له خوا، د ویتنام د جګړې په څیر، د امریکا د نظامي صنعت په فرمایش،همداسي تنظیم شوې وه، چې جګړه بیز برې به د یوې خوا هم نه په برخه کیږي او جګړه به تر دې دمه اوږدیږي. د وسلو او پوځي تخنیک تولید او سوداګرۍ د امریکا د مجموعي اقتصاد غوره او ګټوره برخه ده . د افغانستان یا عراق په څیر «کوچنۍ» جګړې د پوځي صنعت د پیداوارو د خرید او فروش بازار

ښه تود ساتي. د داسي جګړو کنترول هم ورته آسانه دی. په دا ډول جګړو کي د استعماري ځواک داخلي متحدین، په کلاسیکه توګه د وسلو او نیشه یي توکو سوداګر، د پیسو دلالان، جګړه ماران، بدماشان، غله او رهزنان دي. د ویتنام په جګړه کي همداسي وه، د افغانستان او عراق په جګړو کي هم همداسي ده. داخلي جګړه ماران د باندینیو د ځواک بنسټ جوړوي. پیاوړي رسنی او کارکونکي یي د هغوي کمزوري مرستندویان دي. پرته له داخلي متحدینو، خارجیان هیڅ نه شي کولی. همدغه ښکیلونکي جګړي د هیواد ننني کړکیچونه دومره ژور کړي او ملي اقتصاد یي داسي نابود کړیوچي بیا رغول یي معجزه غواړي، پیاوړی ملي اراده او لوړ ملي شعور غواړي.

دا چي اوس د امریکا دولت د یو **عالم کورنیو ستونزو، نړیوالو پرابلمونوو عامه ذهنیت او افغاني مقاومت تر فشار لاندي**، د طالبانو سره د سولي تړون لاسلیک کړ، د وتلو اراده یي ښودلي ده او افغانستان یي لا د داخلي متحدینو په منګولو کي پاتي دی، دا هغه فرصت دی، چي ښايي د افغانستان خلک خپل سیاستوال اړ باسي تر څو له دې موقع څخه د خپلواکۍ او دایمي سولي له پاره اعظمي استفاده وکړي، که نه په اوسنیو چاړواکو کي خو د خپلواکه او سوله ییز ژوند ظرفیت نه لیدل کیږي. دغه فرصت په زماني لحاظ هم محدود دی. د روان میلادي کال په پای کي د امریکا متحده ایالتونو جمهوري ریاست تر ټولټاکنو پوري مخامخ تړلی دی. جمهور رئیس ترمپ چي غواړي بیا هم په انتخاباتو کي ګټونکی وي، د طالبانو سره د سولي تړون د خپلو ټاکونکو په وړاندې د یو سترې لاس ته راوړني په توګه د هغوی د رايو په بدل کي پلوري. د طالبانو سره د تړون پابندي به هم تر ټولټاکنو پوري جدي وي. که ترمپ ګټونکي شي، دا چي دا یي اخري دور دی او د اساسي قانون پر بنسټ د دریم ځل له پاره د ټاکني حق نه لري، نو د دا ډول تړونونو پابندیو ته هم بیا ارزښت نه قایل کیږي او که «مخالف» دیموکرات ګوند استازي -جو بایدن یي وګټي،هغه خو بیا هیڅ ډول پابندي ته غاړه نه ږدي هغه خو هسي له اوله د تړون مخالف او د یو خپلواک افغانستان ضد دی.

د هیواد د بحران باندني اړخ که یوې خواته پریږدو، د هیواد دننه د سیاست په ډګر کي **دوې ډلي** دی چي ټولو څخه لار ورکه ده،اغیزمني پاتي کیږي:

الف -فعال سیاسي تنظیمونه(ډلي)؛

ب -په سیاسي لحاظ غیر فعال عام ولس.

الف-په داخلي کشمکشونو کي فعالی سیاسي ډلي:

۱- برحال جمهور رئیس **اشرف غني او ډله یي** وه چي شاید په یو خپلواک او سوله ییز افغانستان کي د خپلو اقتصادي پلانونو سره هیواد ته ګټور تمام شوی وای،اما په بلواکۍ او جګړو کي د هغه فعالیتونه داسي مثال لري لکه بې اودسه چي لمانځه ته ودریږي. هغه پنځه شلي ریښتیني پلویان نه لري،پوځي مټ نه لري،د پله بینو،غوړه مالو،چکچکیانو یو قشر ورپسي دی او دا هغه قشر دی، چي د هیواد د ځلورو لسیزو غمیزو په اوږدو کي رامنځته شوی او په کابل کي د هر برحال واکمن شاته ولاړ وي او هر واکمن لومړي ګوزار هم د همدوی له خوا خوړلی دی. غني خپلو خارجي دوستانو ته هم ښايي د سویلي ویتنام د جمهور رئیس (دین دیم) څخه،چي په خپله یي بیا مړ کړ،هم زیات ارزښت و نه لري. ورپاتي کیږي رولا غني او خلیل زاد او په تیارو کي غزیدلي د هغوی نړیوالي اړیکي.

۲- **شمالي ټلواله :** په خپلو منځنو کي د افغانستان د غنیمت په سر،په ډلو ویشل شوې ډله ده، چي روسیي په نوې جهاني وضعه کي د پیشخدمتي په تو ګه د امریکا چوپړ ته وړاندې کړې ده،په داخل کي هر یو عبدالله، رباني، عطامحمد، دوستم، محقق یي ځانته ډنګوي، هر یو یي ځانته د لنډغرو یو اجیر لښکر لري. د روسیي، امریکا، ایران، پاکستان، ترکیي، هند، آن اسرائیلو فرمایشونه د پیسو په بدل کي سرته رسوي. په هیواد کي زیاتره خونړی پیښي د دغه ډول فرمایشونو محصول دي چي سر او بر یي هیڅ نه معلومیږي. که د پیسو لاره پرې بنده شي، چي د زور اوځواک اصلي وسیله یي ده، نو د پلویانو شمیر یي ښايي د افراطي، رواني رنځورانو په مافیاوي ډوله کوچنیو ډلو کي محدود پاته شي.

داخلي وزلوبه ځیني نور لوبغاړي هم لري،اما په مجموع کي د خپلو ټولو مخالفتونو سره سره، په ګډه د موجوده استعماري اداري متشکله اجزاوې دي.

۳- **طالبان** دي،چي اوس د خارجي ځواکونو د شړلو په ولسي پاڅون کي، د افغانستان د خلکو بشپړ عیار مقاومت په سر کي قرار لري او د خپل ټول قرون اوسطایي چلند سره سره به د هیواد احتمالي خپلواکۍ ویاړ په غاړه ولري . د دوی له دغه افراطي دریځ پرته باندني ځواکونه له هیواده وتونکي نه دي. د باندینیو ځواکونو تر بشپړ وتلو پورې ښايي د

ولس ملاتړ له ځان سره ولري، اما د هغه يو پلا آزمايل شوي اسلامي امارت بيا خيال، چي طالبان يي په سر کي ګرځوي او ورسره به په زور زياتيو په بشپړ مسلمان ملت «خپل شريعت» چلوي، عملي نه دی، هيڅ ډول ديني منطق نه لري، سياسي او پردي ريښي لري . «ساقي راته آشنا دی، خو جامونه بيګانه دي» . آزموده را باز آزمودن خطا است. خلافت يي چيرته دی، چي امارت يي دلته وي!

د معاصر نړيوال تاريخ له پاڼو او له ځيرځير ځار څخه را ځرګنديږي،چي (ISI) او(MI٦) د طالبانو په جامه کي، چي شايد د طالبانو مشران تري خبر هم نه اوسي يا چاره نه لري، د طالبانو په ساحه کي خپل فعال جزوتامونه لري، چي هر يو يي جدا جدا موخي لري: يو يي په تخريبي فعاليتونو بوخت دي، نه غواړي چي افغانستان سوکالی پيداکړي، فرصت لټوي چي څنګه بيا دافغانستان وسله وال پوځ له پښو وغورځوي او نوري دولتي اداري او موسسي ړنګي کړي، او بل يي د طالبانو په ضد د جبهي په شا کي جنګيږي. همدغه کار، خاصتاً افغاني «روښانفکران » سربداله کړي، د مقاومت په موخو يي شکمن کړي او ويرولي دي.

ب -بي تنظيمه عام ولس:

چي دوه ځانګړني او مشترکي وجي لري.

- نژدي ټول ټينګ مسلمانان دي، چي په دين کي بشپړ ننوتلي دي،ځيني يي آن« هاخوا پوري وتلي دي. »

- د خارجي يرغلګرو په مقابل کي نه پخلاکيدونکي دښمني او د مقاومت روحيه.

د عامو پرګنو د ملي او سياسي شعورسطحه دومره ټيټه ده،چي ډير کله د خپلو ملي ګټو او خير سنجولوتوان نه لري . ځيني يي آن د خو کلدارو په بدل کي هم د طالبانو په ليکه کي او هم د شورای نظار په ليکو کښويو د بل په ضد جنګيږي. متاسفانه، دا مو د ټولني تريخ عيني واقعيت دی.

همدغه تيت اوپرک ولس که نن د خارجي ځواکونو د وتلو له پاره د طالبانو سره هم غږي دي، چي همدا **د مقاومت د ځواک بنسټ** جوړوي،سبا په يو خپلواک افغانستان کي بنايي د هيڅ جګړه مار شاته ونه دريږي. هله به خلک دوه غوره غوښتني ولري:

- سوله او امنيت.

- کار او يوه مړی ډوډی.

سمه لار فقط يوه لار ده: د پاک الله د عبادت څخه پرته،د بل هيچا بنده ګي او غلامي نه قبلول. افغانان د خارجي استعمار غلامي په هيڅ بيه نه قبلوي، افغاني «اروا په ابتدا کي دا منلي نه ده»، د داخلي غلامانو غلامي ډير کله درک کولی نه شي. ديني مشرانو د هيواد د خپلواکي په جګړو کي هميشه ستر او غوښ رول لوبولی دی. اما د هغوي اساسي دنده په ټولنه کي د ديني ارزښتونو ساتنه او پالنه ده. د ملي- آزاديبخښونکي نهضت سربښدونکو پوهانو تاريخي رسالت دی، چي دهيواد د خپلواکۍ غورځنګ مشري وکړي. مذهبي لارښوونکو ته د وطن د خپلواکي او اداري چاري پريښودل، داسي دی لکه د وطن د نازنين ناموس، د خپلواکی د ناوي هار چي د زرګر په ځاي آهنګر ته وسپاري. د دواړو خواوو څخه همدغي باريکي ته په بي غوری کي، ديني چاري او سياسي چاري دواړه ګډوډی کيري او دواړه خرابيږي.

دا ځل بنايي عام ولس او ملي شخصيتونه د موجوده فعالو تنظيمونو، چي تر سپيرمو پوري په خپلمنځي شخړو کي غرق دي او د بنه او بد تفريق يي ناممکنه دی، د هيڅ يو دوامداره ملاتړ ونه کړي، بلکي د **هر ټاکلي مثبت عمل** تر شا ودريږي. د ټاکلي عمل د ښه او بد جدا کول آسانه دی. که طالبان د خارجي پوځونو وتل غواړي او دولتي ډلي د هغوی د وتلو په لار کي خنډونه اچوي، ښکاره ده، چي د بانديو وتل د هيواد او خلکو په خير دی. که سبا طالبان د سوټي په زور خلک په لمانځه ودروي، دا عمل په ښکاره ډول د (اکراه في دين)(په دين کي اجبار نشته) مخالف عمل دی، مخالفت يي بايد وشي. . .

عام ولس د دې ملک اصلي څښتن دی، هماغسي چي د بانديو يرغلګرو په مقابل کي په سربښندني سره ودريږي، دا ځل بنايي د داخلي جګړه مارو ډلو په خلاف، چي وطن يي د جنګي اسير په توګه يرغمل نيولي هم مقاومت وکړي. . ولس دا ځل بايد د خپلو مشترکو وجو پر محور يعني د اسلام سپيڅلی دين او افغاني وطنپالني د اصولو پر بنسټ د مملکت د

راتلونکي اداري يعني د سیاست فعال لوبغاړی وي. که نه د خپلواکۍ د تیرو جګړو په څیر به د ګټي په ځای ډیر تاوان کوو. که هر یو د یوې مرۍ ډوډۍ پیدا کولو په کار کي بوخت شو او د مملکت چارې یادو ډلو ته پریږدو، د اوسني استعماري کفن کش دعاګوی به مو کړي، بیا به جګړې وي، بیا به د کوم بل ناکس تیری وي، بیا به مقاومت او تباهي وی.

په مجموع کي، د عام ولس او ټولو سیاسي ډلو ترمنځ د سالم عقل سره سم **یو ټولنیز تړون** ته ضرورت دی، هغسي لکه ژان ژاک روسو، چي د خلکو او دولت ترمنځ ئی د اړیکو توضیح کړې ده. په افغانستان کي اوس **د دوو اجماعو ضرورت** لیدل کیږي:

۱- د غوره فعالو سیاسي ډلو (اساساً د اشرف غني ډلې، شمالي ټلوالي،طالبانو،حزب اسلامي)ترمنځ خپلمنځي اجماع او اتفاق (consensus). د دې له پاره پکار ده، چي هر یو د خپلواکۍ او سولې مقدسو ارمانونو له پاره، د خپلې سخت دریځي څخه اګاهانه او مسئولانه تیر شي. که هر یو لکه تراوسه دوې پښي په یوه موزه کي ننویستلي پاتي شي، نو توافق او تفاهم ته نه شي رسیدلی.

۲- د سیاسي ډلو او عام ولس ترمنځ توافق داسي چي حاکمیت به د خلکو په خوښه جوړیږي، نه د باندینیانو په دیکته لکه اوسنی. د دواړو اړخونو دندې به په اساسي قانون کي ټاکل کیږي.

په افغانستان کي که راتلونکی دولت ولس ته د لودیزو دولتونوپه څیر خپلو اتباعو ته د ژوند (سوسیال) تامینات په غاړه نه شي اخیستلی،لاندې دندې خو سرته رسولی شي:

- سرتاسري امنیت تأمینول، یا حد اقل چي خپله د جګړې باعث نه شي؛

- د کار وړ اشخاصو ته د کار سپارل؛

- سرتاسري ښوونو او روزنو ته زمینه برابرول؛

- له باندینیو مداخلو څخه د هیواد ساتل؛

ولس به دولت ته :

- مالیه ورکوي؛

- او خپل استازي به په پارلمان کي کښینوي؛

د ریښتیني عنعنوي جرګو(نه لکه د وروستیو وختونو فرمایشي جرګو) سره په خورا آساني د مملکت په چارو کي د خلکو ونډه د هغوی ریښتیني استازو(نه د پیسو او زور) له لارې تامینیدلی شي. همدغه د دموکراسي زړه دی.

له دې سره به دولت او ولس لکه څنګه چي په طبي وقایه کي د چاپیربال سالم ساتلو له پاره د «خبیثه مثلث» (مرض،فقر او ناپوهي) سره یو ځایي مبارزه توصیه کیږي، د روان ټولنیز بحران علاج له پاره په همدغو دریو لورو کي ګډه مبارزه کوي:

- ددې ټولنې اساسي رنځ روانه جګړه ده او اوسنی جګړه د اشغال محصول دی. ولس او ټول سیاسي سازمانونه باید سر له اوسه لاس یو کړي او خارجي پوځونه د جګړې اصلي علت په توګه له هیواده رخصت کړي. ټولې سیاسي ډلې او عام ولس بنايي په دغه حساس وخت کي خپل تاریخي مسئولیت درک کړي او د سولې لاسلیک شوی تړون په دقیقه توګه عملي کړي او خارجي پوځونو ته د پاتي کیدو هیڅ بهانه په لاس ور نه کړي. که د سولې په لار کي اشرف غني «پاتکونه» اچوي او که عبدالله په بدماشي سره «دویم بن»غواړي، باید مخالفت یې وشي. د لومړي بن غمیزه لا پای ته نه ده رسیدلې. د خپل هیواد د آزادی په لار کي خنډ ګرځیدل تاریخي خیانت دی. اوس، د وطن څخه د خارجي قواوو د وتلو زمینه برابره شوې او دوی راته د ٪۵۰ او دویم بن په غم کي دي. که دا رواني تکلیف نه دی نو څه دی؟ لیونتوب تور وي که سپین؟ سالم عقل داسي نه وي. ټول خلک باید په ګډه د اعتراض غږ پورته کړي. د خلکو په غږ کي خدایي زور پروت دی.

ارسال مقالات: info@arianafghanistan.com و یا spineghar@gmail.com

- فقر اواقتصادي مجبوريتونه د افغانانو دويمه ستره ستونزه ده. همدغه بيوزلي خلک مجبور کړي، چې د يوې مړۍ ډوډۍ پيداکولو له پاره ملي مسايلو ته شا کړي، په همدې غم کې سره ورک شي، همدغو اقتصادي مجبوريتونو زمونږ سياسي مشران اړ ويستلي چې باندينيو مرستو ته لاسونه اوږده کړي او خپل ملي وقار څخه تير شي. دا وطن د زيرمو له پلوه خورا شتمن دی. طبيعي شتمنۍ يې لاس ناوهلي د خاورو په تل کې پاتې دي. صنعتي هيوادونه د همدغو زيرمو له پاره افغانستان ته راشيوه کيږي. زمونږ د تورو سترګو ليدو له پاره نه راځي. له بلې خوا، په غريبي کې هم آبرومندانه ژوند ممکن دی. غريبي عيب نه دی. غلامي عيب دی، غيرانساني دی. په خپل مټ تکيه کول،په خپلو دننيو امکاناتو بسيا کول د ډيرو غميزو مخه نيسي. څوک چې «امريکايي سګرټ په روسي اورلګيت » لګوي، خپله او هيواد به يې همداسي اور اخلي. د سترو دولتونو سره د «دوري او دوستي» د اصل پيروي پکار ده.
- په نننۍ نړۍ کې د ليک-لوست له نعمت څخه محرومي او په کل کې ناپوهي زمونږ د خلکو درېمنی اساسي مشکل دی.

کاني لعل د بدخشان،بوټي کيمياده

چې يې نه پيژني ته ګناه د چا ده!

که علم فرض دی،زمونږ خلکو څومره دا فرض ادأ کړی دی! د دې فرض به هم هرومرو پوښتنه کيږي. زمونږ خلک ډير کله د خپلې بې خبرۍ او ناپوهۍ له کبله په رنځونو اوړي. سياستوال مو د نړۍ د سترو سياستونو د شطرنج لوبې مبتديان دي، ځکه لوبې بايلي. ولس مو د خپل رنځ له رېښو خبر نه دي او نه يې په درمان پوهيږي. که ملي شعور مو پوخ وای، په هيوادني مسايلو کې مو خطايي او بې پروايي نه کوله. پوهنه رڼا ده. په رڼايي کې غل او مل ښه پيژندل کيږي که د طبي وقايې د «خبيثه مثلث» سره زمونږ د ټولني او خلکو دوه نور غوره خباثتونه ذکر کړو نو يو «خبيثه مخمس» ترې جوړيږي،چې د حل لارې بايد په ګډه ولټول شي. نوموړي ستونزې دادي:

- داخلي بې اتفاقي او جنګ-جګړې. خوشحال ختک زمونږ د ټولني له دغه زوړ رنځ څخه ډير پخوا نالښت کړی دی:

پښتانه به اتفاق سره و نه کا

که نه ما به د مغل ګريوان پاره که

دا يو دوامداره (Chronic) رنځ دی، دوا يي داده، چې د رنځ ريښې پيدا او له بيخه وويستل شي او دا ريښې ډيرې ژورې دي.

- د خلکو او سياستوالو رواني تکليفونه، چې په خپله د روانو جګړو محصول دی. د افغانستان ټول خلک بلا استثنا په بيلابيلو رواني رنځونو اخته دي. زمونږ د ټولني ۱/۵ ستونزې عيني ريښې نه لري، بلکې ذهني دي، رواني دي، چې خپله سياستوالو د خپلو ذهني رنځونو له کبله خلقي کړي دي. د دې رنځ علاج په دې نسل کې نشته. دومره درمل يې شته چې يو د بل په ټپونو(تراوما) ونه لګيږو. که اګاهانه يا غير اګاهانه ولګيد، نو د بل غيرارادي چغ خيږي.

په مجموع کې،«خارجي استعمار، داخلي غير ولسي استبدادي واکمنی او په ټولنه کې حاکم خرافات »- ټولو سره په ګډه افغاني ټولنه له اصلي لارې -صراط مستقيم څخه منحرف کړې. د بحران او رکود سره يې مخامخ کړې ده. د دې ټولو له منځه وړلو پرته دا ټولنه ښه ورځ نه شي موندلی.

په اوسنی بحراني وضعه کې د خلکو رويه، چلند او اخلاق هم په ابتذال کې دي، پر دې بنسټ ټول خلک په څلورو کټګوريو ويشلی شو:

- زيات شمير خلک نه علم لري او نه تقوا؛

ارسال مقالات: info@arianafghanistan.com و يا spineghar@gmail.com

- یو شمیر خلک ټولنیزه تقوا لري اما علم نه لري؛

- یو شمیر بیا علم لري خو تقوا نه لري؛

- کم شمیر کسان شته،چې هم علم لري او هم تقوا.

ځلورمه ډله خلک چې خورا نادر او کمیابه دي، اما لا هم شته دي. د هیواد د روان بحران څخه د وتلو له پاره همدغه ډله خلک پکار دي، چې باید سره پیدا راټول، یوموټی او د ولس سره یو غورځنګ شي . د ولسي غورځنګ او هیواد رهبرۍ ته د دا ډول شخصیتونو وړاندې کول خورا ضروري او حتمي دی. که څه هم دا کار څه خیالي ښکاري، اما عملي دی، په دې شرط، چې عام ولس او نوموړي شخصیتونه یو بل پیدا، یو بل درک او یو پر بل باور پیداکړي. په وروستیو ځلورو لسیزو کې د هیواد هیڅ یو مشرو په هر علت چې وُ، ونشو کولای وطن له روان بحران څخه وژغوري، نو ځکه د ناکامو رهبرانو د لقب وړ دي او د ناکامو رهبرانو ثنا او پیروي نه ښایي، سرې بریالیتوب ته نه رسوي. ټول باید د داسې مشرانو په لټه کې شو، چې د ولس له بطنه زیږیدلي، په ولس کې رالوی شوي وي او د موجوده بحرانه څخه د هیواد د ویستلو قابلیت ولري. موږ به ئې ملاتړ وکړو او د بریالیتوب وروسته یې که ثنا ووایو، کیدی شي.

دوه سپیڅلي ارمانونه شته چې ښایي د مشروطه غوښتونکو غورځنګ په څیر، د هیواد ولسي مشران او عام ولس پرې راټول شي:

- د هیواد خپلواکي

- د هیواد ترقي

یوموټی پوهان،چې ټولنیزه تقواو سپیڅلي ارمانونه او ولسي ملاتړ ولري،د هر ډول خارجي او داخلي جګړه مارانو څخه پیاوړی قوت کیږي. د هیواد د خپلواکۍ او ترقۍ غورځنګ ښایي د مشروطه غوښتونکو پلونه تعقیب کړي، اما د هغوئ تیروتنو ته په پام سره د نیمایي هدف په لاس ته راوړلو قناعت ونه کړي او غورځنګ په نیمه لار پله بینانو ته پرې نه ږدي اوتر آخره د هیواد د استقلال او پرمختګ ساتنه او پالنه وکړي اوراتلونکي نسل ته یې په امانتدارۍ سره وسپاري او د ساتنې او تعقیب سپارښتنه یې هم په ایمانداري سره وکړي.

هر عالم که په ټولنیزه تقوا سره، چې تراوسه یې ځان د فساد له ټولو ډولونو: قتل، غارت، فحش، رشوت، اختلاس، داړه ماري، دوکه بازي، د باندینیو دلالي، د نیشه یي توکو سوداګري. . . څخه ساتلی وي،د وطن ژغورنې له پاره مټې بډ وهي اوسرښندنې ته حاضر شي، دخپلو خلکو ملاتړبه هم ترلاسه کړي،پاک رب به یې هم سینه دومره ارته کړي،چې د هیواد ټولې ستونزې په کې حل شي. هر عمل چې په علم او تقوا سره بنا شي، حکمت کیږي، الهي اراده له ځان سره لري او په هرکار کې چې خدایي اراده وي،هغه د افغان ولس ملاتړ هم پیداکوي او هرومرو بریالیتوب ته رسیږي. همدغه سیده، د فلاح لار ده.

د مینې وړهیواد د خیر په هیله

ګل مې کره یار راته ناست وُ   چې ګلان ګل شول یار مې توری خاورې خورینه

د ارواښاد دوکتور عبدالحنان خوشحال ساپي د لاربښوونې په رڼا کې

د دغه لیکوال د نورو لیکنو لپاره، دلته کلیک وکړئ.

ارسال مقالات: info@arianafghanistan.com و یا spineghar@gmail.com